Література

[1] Литовченко О. Заклади позашкільної освіти України в умовах війни: освітня, просвітницька, громадська діяльність. Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді. 326. 2022 р. С. 213-225.
[2] Організація освітнього процесу в закладах позашкільної освіти у 2023/2024 н.р. Майбуття.№№13-16, липень-серпень 2023р.
[3] Позашкільна освіта – проблеми, пропозиції та нові форми роботи. URL: https://eo.gov.ua/pozashkilna-osvita-problemy-propozytsii-ta-novi-formaty-roboty/2023/09/19/.
[4] Позашкільна освіта в умовах воєнного стану: безпечне освітнє середовище як складова внутрішньої системи забезпечення якості освіти. URL: https://sqe.gov.ua/pozashkilna-osvita-v-umovakh-voiennogo/.
[5] Позашкільна освіта у контексті сучасних викликів та освітніх реформ. URL: http://surl.li/trxfo.
[6] Про освіту. Закон України від 21.11.2023 року № 3482-IX. URL:https://osvita.ua/legislation/law/2231/.

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВА НА ОСВІТУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Наталія СЕРДЮК (д.ю.н., професор)[1]

[1] *Київський національний університет будівництва і архітектури, факультет урбаністики та просторового планування, кафедра політичних наук і права, Київ, Україна*
[1] serdyuk.na@knuba.edu.ua

Abstract
The paper examines the procedure for admission to postgraduate studies in Ukraine in 2024, analyzes the changes to legislation that were implemented in the admission process, their negative impact on the rights and freedoms of citizens regarding free access to education; negative consequences of legislative changes and problems that arise in the process of its implementation by all participants are determined.

Keywords
Implementation of the right to education, legislative technique, the principle of justice, scientific activity, justice, transparency.

Вступ

У 2024 році порядок вступу до аспірантури в Україні зазнав деяких суттєвих змін порівняно з попередніми роками. Серед яких є вимога, що всі вступники до аспірантури, як денної, так і заочної форм навчання, обов'язково складають ЄВІ з іноземної мови на рівні володіння не нижче В2. Таке рішення діє відповідно до Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти у 2024 року (далі – Порядок) [1]. Враховуючи цю новацію, були уніфіковані терміни вступу до аспірантури в усіх ВНЗ та наукових установах.

З моменту прийняття даного Порядку Наказами Міністерства освіти і науки

вже двічі були внесені зміни і доповнення (№ 326 від 15.03.2024, № 690 від 16.05.2024), що прямо порушує права вступників, призводить до хаосу у роботі приймальних комісій, суперечить законодавчій техніці у правореалізаційній діяльності, в деяких випадках унеможливлює позитивну реалізацію закріплених правил, оскільки зміни відбуваються під час вступної компанії, яка обмежена встановленими датами та воєнним станом в Україні

Метою дослідження встановлення об'єктивних причин, що впливають на реалізацію громадян права на освіту в умовах воєнного стану

Результати дослідження

Згідно з Конституцією України, кожен громадянин має право на доступ до освіти. Аналізуючи стрімкі зміни, що відбулися протягом березня-червня 2024 року у законодавстві, що регулює питання прийому на навчання для здобуття вищої освіти у 2024 року необхідно зазначити, що вони можуть порушувати деякі права вступників в умовах воєнного стану та обмеження в деяких регіонах доступу до освіти (табл. 1).

Таблиця 1

Зміни в нормативно-правових актах, які регулюють питання вступу до аспірантури у 2024 році та їх вплив на права вступників

Нормативно-правовий акт	Текст документу	Зміни, що відбулися	Порушення прав вступників
Наказ МОН № 266 від 06.03.24 р.[2]	«…вступники, які вже мають міжнародні сертифікати з іноземної мови (TOEFL, IELTS, Cambridge English, TestDaF, DELF, DALF), що підтверджують знання мови на рівні не нижче ніж В2, звільняються від іспиту з іноземної мови. Зазначені сертифікати розглядаються як еквівалент вступного іспиту з іноземної мови на найвищий бал, інформація про	Міжнародні сертифікати прирівнюються до найвищого балу на ЄВІ та вступного випробування з іноземної мови.	Встановлені права вступників в аспірантуру.

	міжнародний сертифікат також буде внесена до ЄДЕБО. Такі вступники можуть проходити інші вступні випробування до аспірантури і не складають ЄВІ». Результати Єдиного вступного іспиту (ЄВІ), складеного у 2023 або 2024 році, де оцінка за тест з іноземної мови має становити не менше ніж 130 балів, а за тест загальної навчальної компетентності (ТЗНК) – не менше ніж 100 балів.		
Лист МОН № 1/8552-24 від 15.05.24р.[3]	«під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів вступного випробування з іноземної мови з найвищим балом. Зазначені сертифікати повинні бути не нижче рівня В2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти чи аналогічного рівня. З огляду на зазначене, МОН рекомендує всім вступникам, які виявили бажання навчатися в аспірантурі, не відкладати	1. Не зазначено чи розглядаються сертифікати як еквівалент ЄВІ. 2. Підтверджено, що міжнародні сертифікати прирівнюються до найвищого балу із вступного випробування іноземної мови.	Так, права вступників, які розраховували на Сертифікат у невизначеному положенні щодо реєстрації і складання ЄВІ.

	реєстрацією для проходження ЄВІ на останні дні»		
Наказ МОН **№ 690 від 16.05.20р.[4]**	«Умовою допуску до вступного іспиту з іноземної мови є успішне складання ЄВІ в 2023 або 2024 році з оцінкою за тест з іноземної мови не менше ніж 130 балів».	**Міжнародні сертифікати остаточно не дають права на вступ до аспірантури в 2024 році.**	Так, права вступників, які розраховували на вступ за сертифікатами, порушені.
Зміни до Порядку, опубліковані 04.06.24р.[5]	«на навчання для здобуття ступеня доктора філософії / доктора мистецтва умовою допуску є успішне складання ЄВІ в 2024 році з оцінкою за кожний з його компонентів не менше ніж 150 балів. Альтернативним допуском може бути ЄВІ у 2023 році з оцінкою за тест з іноземної мови не менше ніж 130 балів. Сертифікати, що посвідчують знання іноземної мови, не надають доступу до вступу в аспірантуру в 2024 році.»	Прохідний бал ЄВІ збільшено **- оцінка за тест з іноземної мови збільшили зі 130 балів до 150 балів, а за тест загальної навчальної компетентності (ТЗНК) – зі 100 балів до 150 балів.**	Так, 1. права вступників, які розраховували на вступ за сертифікатами, порушені; 2. несправедливо обмежує доступ до аспірантури для талановитих та мотивованих осіб, які не зможуть набрати необхідний бал

Зміна законодавства, що регулює вступ до аспірантури, під час вступної кампанії може мати негативні наслідки для вступників, що створює плутанину та невизначеність, оскільки вступники вже розпочали підготовку до вступу, орієнтуючись на чинні правила. А зміна правил в процесі може призвести до плутанини, дезінформації та додаткових складнощів для вступників. Їм може бути складно зорієнтуватися в нових вимогах та встигнути підготуватися до них, що також збільшує навантаження на вступників, які змушені витрачати більше часу та ресурсів на підготовку до ЄВІ. Крім того, збільшення прохідного балу може мати непропорційний вплив на вступників з певних груп, наприклад, з сільської місцевості, з малозабезпечених сімей або з менш розвинених шкіл.

Ці групи можуть мати менший доступ до ресурсів та можливостей для підготовки до ЄВІ, що може поставити їх у невигідне становище. Обмеження доступу до аспірантури може ускладнити для деяких людей можливість здійснювати наукову діяльність та реалізовувати свій науковий потенціал талановитих та мотивованих осіб, які не змогли набрати необхідний бал.

Тому, це порушує принцип справедливості, оскільки вступники, які розпочали підготовку до вступу раніше, могли очікувати, що їхні знання та навички будуть оцінюватися за чинними правилами. А зміна цих правил в процесі може поставити їх у невигідне становище порівняно з тими, хто вступає пізніше, адже у них не буде достатньо часу, щоб адаптуватися до нових вимог.

Також зміна правил в процесі вступу може підірвати довіру вступників до системи освіти, призвести до демотивації абітурієнтів та зниження кількості вступників до аспірантури та призвести до звернення до освітнього омбудсмена чи судових позовів, які, в свою чергу, до затримок вступу та додаткових витрат для закладів освіти.

Вступники мають право на справедливе та об'єктивне оцінювання своїх знань та навичок, а система оцінювання ЄВІ не позбавлена недоліків. Існують сумніви щодо об'єктивності та справедливості оцінювання, зокрема в ТЗНК, а суттєве збільшення прохідного балу може ще більше підкреслити ці недоліки та зробити систему вступу до аспірантури ще менш прозорою та доступною. Збільшення прохідного балу не було чітко обґрунтовано Міністерством освіти і науки України, що може призвести до сумнівів щодо його законності та доцільності та не відповідає реальним вимогам до аспірантів і наявні 130 балів за тест з іноземної мови та 100 балів за ТЗНК вже гарантують достатній рівень знань та компетенцій для навчання в аспірантурі.

Висновки

Важливо зазначити, що не всі зміни законодавства мають негативні наслідки. Іноді зміни можуть бути спрямовані на вдосконалення системи вступу та забезпечення більш справедливого та прозорого процесу. Однак важливо, щоб такі зміни впроваджувалися вчасно та з урахуванням інтересів всіх учасників вступної кампанії.

Щоб мінімізувати негативні наслідки змін законодавства, варто заздалегідь інформувати вступників про можливі зміни та давати їм достатньо часу для підготовки до них; розглянути можливість запровадження перехідних правил, які дозволять вступникам, які розпочали підготовку до вступу за чинними правилами, вступити до аспірантури на умовах, які діяли на момент початку вступної кампанії; провести широке обговорення змін з представниками освітньої спільноти та вступниками.

Література

[1] Порядок прийому на навчання для здобуття вищої освіти у 2024 році. Наказ Міністерства освіти і науки України 06 березня 2024 року № 266. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0379-24/ed20240306#Text

[2] Важлива інформація для вступників до аспірантури. Сайт Міністерства освіти і науки України. 29 березня 2024 року. URL: https://mon.gov.ua/news/vazhliva-informatsiya-dlya-vstupnikiv-do-aspiranturi

[3] Лист МОН Щодо вступу на навчання у 2024 році до аспірантури. № 1/8552-24 від 15.05.24 року. Сайт ОСВІТА.UA. URL: https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/92131/

[4] Наказ МОН Про внесення зміни до Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2024 році від 16.05.2024 № 690 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0729-24#n2

[5] Зміни до порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти у 2024 році. Сайт Міністерства освіти і науки України 04 червня 2024 р. URL: https://mon.gov.ua/news/zminy-do-poriadku-pryiomu-na-navchannia-dlia-zdobuttia-vyshchoi-osvity-u-2024-rotsi

Зміст

ВСТУПНЕ СЛОВО. INTRODUCTORY WORD 7

Dariia BRUKHAL, Yevheniia SHABALA
CYBER PROPAGANDA AND COUNTERING DISINFORMATION 8

Mykola MALENKO, Mykola RUDENKO, Yevheniia SHABALA
BLOCKCHAIN TOKENIZATION FOR MOTIVATION AND REWARD IN EDUCATIONAL PROCESSES, PROSPECTS AND CHALLENGES 12

Юрій ГАРУСТ
ОСОБЛИВОСТІ НОРМАТИВНОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ ЗДІЙСНЕННЯ ОБОРОННИХ ЗАКУПІВЕЛЬ ПІД ЧАС ДІЇ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ 16

Liza TSYKALO, Yevheniia SHABALA
АНАЛІЗ МЕТОДІВ ЗАХИСТУ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ В СИСТЕМАХ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ТА ЇХ ВІДПОВІДНОСТІ ЗАКОНОДАВСТВУ ПРО КОНФІДЕНЦІЙНІСТЬ ДАНИХ 19

Анастасія КРАВЧЕНКО
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА У КОНТЕКСТІ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ 24

Вадим САРАПИН, Дмитро ХЛАПОНІН
ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЄДКІ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 125 «КІБЕРБЕЗПЕКА» У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ 28

Олексій ЛУК'ЯНОВ
ІСТОРИЧНІ ДИСЦИПЛІНИ У ПІДГОТОВЦІ БАКАЛАВРІВ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 281 «ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ 31

Олена БАЛІНА, Ірина БЕЗКЛУБЕНКО, Юрій БУЦЕНКО
МОДЕЛЬ КОНТРОЛЮ НАКОПИЧЕННЯ РЕЙТИНГОВИХ БАЛІВ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ КУРСУ ВИЩОЇ МАТЕМАТИКИ В ТЕХНІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ 36

Петро ВОРОНА
РОЛЬ ТА МІСЦЕ ДЕРЖАВНИХ І НЕДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ ПІД ЧАС ВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ, ПРОВЕДЕННЯ ОПЕРАЦІЇ 40

Yevhenii STEPANCHENKO, Vadym POLISHCHUK
CYBERSECURITY IN THE CONTEXT OF EDUCATION DIGITALIZATION .. 48

Ростислав ПИСАНИЙ
ІНОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ В ЦИФРОВІЙ ОСВІТІ: АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ТЕНДЕНЦІЙ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ 52

Денис ТОКАР, Анастасія ХЛАПОНІНА
ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ КІБЕРБЕЗПЕКИ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА 55

Нікіта ДЕМ'ЯНОВ, Олександр ШИМЧУК
ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ТА КІБЕРБЕЗПЕКА В ДЕРЖАВНОМУ УПРАВЛІННІ 58

Лариса ВОРОНА
ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ 61

Наталія СЕРДЮК
РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВА НА ОСВІТУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ 63

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ІРАКУ
АЛЬ НУР УНІВЕРСИТЕТ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ ПОЛЬЩІ
УНІВЕРСИТЕТ КОМІСІЇ НАРОДНОЇ ОСВІТИ В КРАКОВІ

III Міжнародна науково-практична конференція “Освіта, Право та Публічне управління – новітні тенденції розвитку”

«ELPA–NDT»

27-28 червня 2024 р.
Україна-Ірак-Польща

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
KYIV NATIONAL UNIVERSITY OF CONSTRUCTION AND ARCHITECTURE

MINISTRY OF HIGHER EDUCATION AND SCIENTIFIC RESEARCH, IRAQ
ALNOOR UNIVERSITY

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF POLAND
UNIVERSITY OF THE NATIONAL EDUCATION COMMISSION OF KRAKOW

The III International Scientific and Practical Conference «Education, Law and Public Administration – New Development Trends» (ELPA–NDT)

«ELPA–NDT »

June 27th-28th 2024
Ukraine-Iraq-Poland

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:
Хлапонін Д.Ю. – кандидат наук з державного управління
Ворона П.В. – доктор наук з державного управління, професор
Касім Н. Х. – доктор технічних наук, доцент

Конференція проведена за організаційної, інформаційної та технічної підтримки кафедри кібербезпеки та комп'ютерної інженерії КНУБА (завідувач кафедри д.т.н., проф. Хлапонін Ю.І.)

Рекомендовано до видання вченою радою Київського національного університету будівництва і архітектури. Протокол № 22 від 31.05.24 р

Відібрані оргкомітетом доповіді після допрацювання опубліковані в виданні, яке індексується в наукометричній базі Scopus